

Župa Sv. Petra i Pavla Kašina

Teološka srijeda

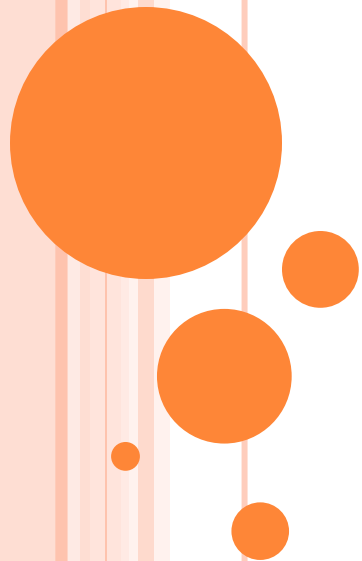
07. studenog 2012.

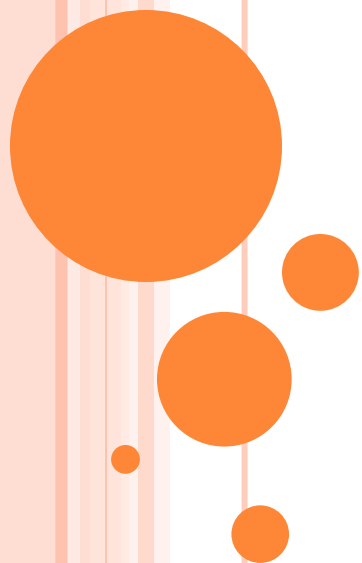
**"IAKO JE BIO BOG, UZEO JE LIK ČOVJEKA,
ALI OSTAO ONO ŠTO JEST – BOG."**

ORIGEN, 225. PO. KR.

HODOČASNIK

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,…”

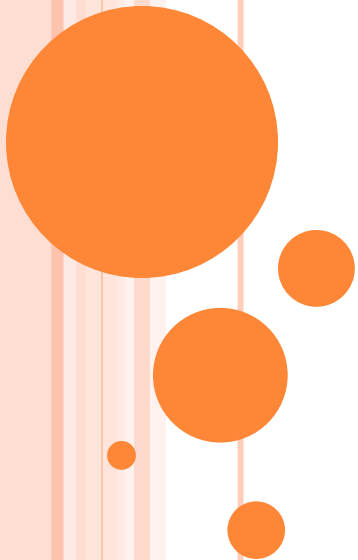

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,…”

"Grci, mi nismo ludi, niti krivo govorimo, kada vam kažemo da je Bog rođen u liku čovjeka."

Tacijan Sirijski,

Obraćanje Grcima 21 [170. g. po Kristu]

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

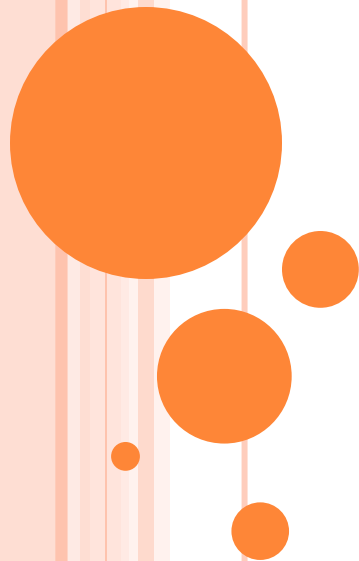
U šestome mjesecu posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče: "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče: "Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. *Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus.* On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati *prijestolje Davida*, oca njegova, *i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek* i njegovu kraljevstvu neće biti kraja." Nato će Marija anđelu: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" Anđeo joj odgovori: "Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. *Ta Bogu ništa nije nemoguće!*" Nato Marija reče: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" I anđeo otiđe od nje.

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

Tih dana usta Marija i pohiti u Gorje, u grad Judin. Uđe u Zaharijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga i povika iz svega glasa:

"Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega? Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina!"

Lk 1, 39-45

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

Tada Marija reče:

*"Veliča duša moja Gospodina,
i klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju,
što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom.
Jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo!
Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje.
Iskaza snagu mišice svoje, rasprši oholice umišljene.
Silne zbací s prijestolja, a uzvisi neznatne.
Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne.
Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obeća ocima našim:
spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu
i potomstvu njegovu dovijeka."*

Marija osta s Elizabetom oko tri mjeseca, a onda se vrati kući.

Lk 1, 46-56

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,…”

A rođenje Isusa Krista zbilo se ovako. Njegova majka Marija, zaručena s Josipom, prije nego se sastadoše, nađe se trudna po Duhu Svetom.

A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvrgnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti. Dok je on to snovao, gle, anđeo mu se Gospodnji ukaza u snu i reče:

"Josipe, sine Davidov, ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga. Rodit će sina, a ti ćeš mu nadjenuti ime Isus jer će on spasiti narod svoj od grijeha njegovih."

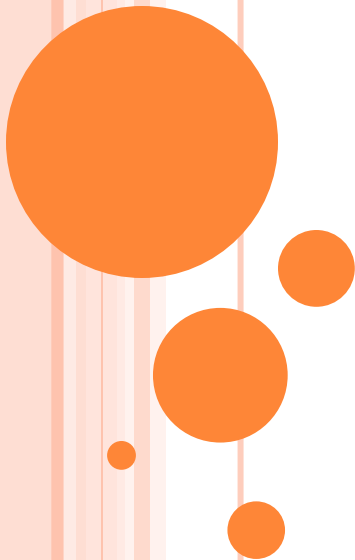
Sve se to dogodilo da se ispuni što Gospodin reče po proroku: *Evo, Djevica će začeti i roditi sina i nadjenut će mu se ime Emanuel - što znači: S nama Bog!*

Kad se Josip probudi oda sna, učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu.

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,...”

U one dane izade naredba cara Augusta da se provede popis svega svijeta. Bijaše to prvi popis izvršen za Kvirinijeva upravljanja Sirijom. Svi su išli na popis, svaki u svoj grad. Tako i Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uzide iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - da se podvrgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna. I dok se bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jasle jer za njih nije bilo mjesta u svratištu.

Lk 2, 1-7

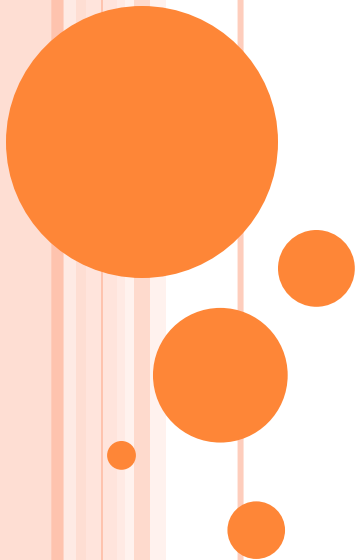
“Rođenog od Oca prije svih vjekova,…”

A u tom kraju bijahu pastiri: pod vedrim su nebom čuvali noćnu stražu kod svojih stada. Anđeo im Gospodnji pristupi i slava ih Gospodnja obasja! Silno se prestrašiše. No anđeo im reče: *"Ne bojte se! Evo javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. I evo vam znaka: naći ćete novorođenče povijeno gdje leži u jaslama."* I odjednom se anđelu pridruži silna nebeska vojska hvaleći Boga i govoreći: *"Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!"* Čim anđeli otiđoše od njih na nebo, pastiri stanu poticati jedni druge: *"Hajdemo dakle do Betlehema. Pogledajmo što se to dogodilo, događaj koji nam obznani Gospodin."* I pohite te pronađu Mariju, Josipa i novorođenče gdje leži u jaslama. Pošto sve pogledaše, ispriповijediše što im bijaše rečeno o tom djetetu. A svi koji su to čuli divili se tome što su im pripovijedali pastiri. Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu. Pastiri se zatim vratiše slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli kako im je bilo rečeno.

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

Kad se navršilo *osam dana da bude obrezan*, nadjenuše mu ime Isus, kako ga je bio prozvaao anđeo prije njegova začeca. Kad se zatim po Mojsijevu Zakonu *navršiše dani njihova čišćenja*, poniješe ga u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu - kao što piše u Zakonu Gospodnjem: *Svako muško prvorođenče neka se posveti Gospodinu!* - i da prinesu žrtvu kako je rečeno u Zakonu Gospodnjem: *dvije grlice ili dva golubića*.

Lk 2, 21-24

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

Živio tada u Jeruzalemu čovjek po imenu Šimun. Taj čovjek, pravedan i bogobožan, iščekivaše Utjehu Izraelovu i Duh Sveti bijaše na njemu. Objavio mu Duh Sveti da neće vidjeti smrti dok ne vidi Pomazanika Gospodnjega. Ponukan od Duha, dođe u Hram. I kad roditelji uniješe dijete Isusa da obave što o njemu propisuje Zakon, primi ga on u naručje, blagoslovi Boga i reče:

"Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Ta vidješe oči moje spasenje tvoje, koje si pripremio pred licem svih naroda: svjetlost na prosvjetljenje naroda, slavu puka svoga izraelskoga."

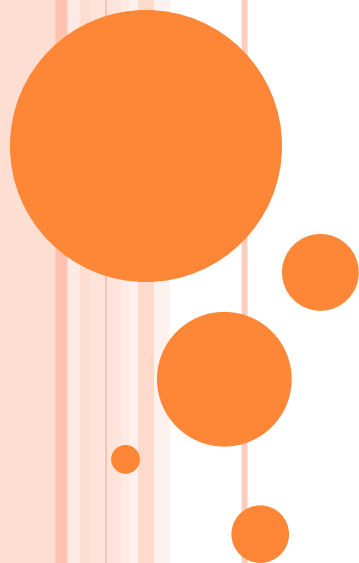
Otac njegov i majka divili se što se to o njemu govori. Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj:

"Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - a i tebi će samoj mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!"

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,...”

A dijete je raslo, jačalo i napunjalo se mudrošću i milost
je Božja bila na njemu.

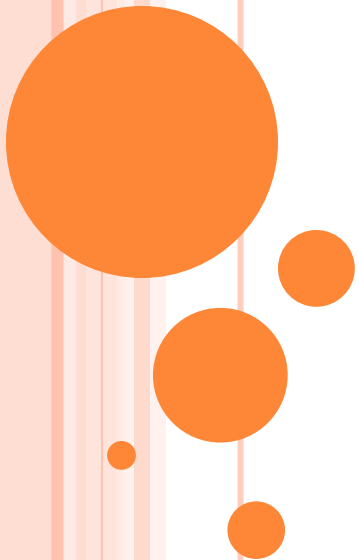
Lk 2, 40

“Rođenog od Oca prije svih vjekova,...”

“Ali kada dođe punina vremena, posla Bog Sina svoga, rođena od žene, rođena pod zakonom, da otkupi podložnike zakona, da primimo posinjenje.”

Gal 4, 4

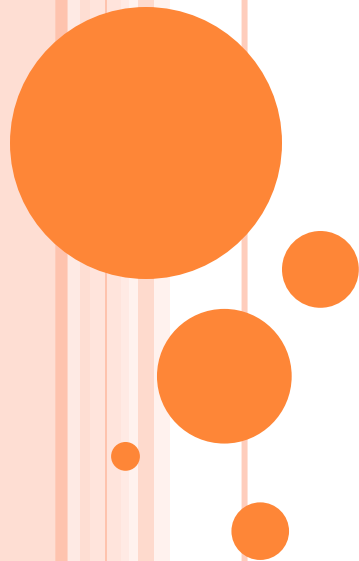

“*Rođenog od Oca prije svih vjekova,...*”

Zašto je Otac morao *roditi* Sina?

Nije li on u sebi savršeno i samodovoljno biće?

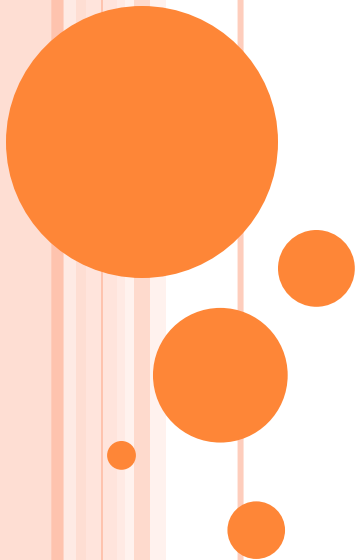
1. Unutrašnji Božji život je misterij koji ne možemo razumom obuhvatiti.
2. Boga ne obuhvaća naše doživljavanje i poimanje prostora i vremena.
3. Bog je po najboljoj novozavjetnoj definiciji Ljubav. (1 Iv 4,8)
4. Ljubav je isključivo moguća kao međuosobni odnos.
5. Bog jest jedan jedincati jer je savršen, ali baš zato nije samac.
6. Biti samac nije sreća; samac nema koga ljubiti niti može biti ljubljen.
7. Otac, Sin i Duh Sveti u tom smislu Darovatelj, Dar i Uzdarje.

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše Riječ,
i Riječ bijaše kod Boga –
i Riječ bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po njoj postalo
i ništa što je postalo nije bez nje postalo.

Iv 1, 1-3

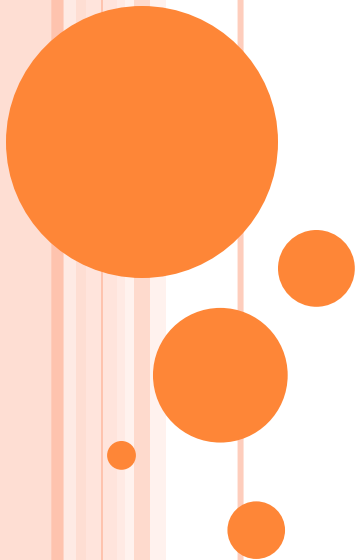

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše Riječ,
i Riječ bijaše kod Boga –
i Riječ bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po njoj postalo
i ništa što je postalo nije bez nje postalo.

Iv 1, 1-3

- Post 1, 1: “*U početku* stvori Bog nebo i zemlju...”
 - Početak svih stvari, stvaranje
- U Iv 1, 1: označava vrijeme prije stvaranja

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku *bijaše* Riječ,
i Riječ *bijaše* kod Boga –
i Riječ *bijaše* Bog.

Ona u početku *bijaše* kod Boga.

Sve je po njoj postalo
i ništa što je postalo nije bez nje postalo.

Iv 1, 1-3

- *Bijaše:*
 - Imperfekt glagola *biti, postojati*
 - Imperfekt ima trajni vid: trajno postojanje Riječi
 - U grč. ne postoji perfekt i aorist glagola *biti*
 - Perfekt – što se dogodilo u prošlosti ostaje u sadašnjosti
 - Riječ – ne samo da je postojala, nego jest i danas

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše Riječ,
i Riječ bijaše kod Boga –
i Riječ bijaše Bog.

Ona u početku bijaše kod Boga.

Sve je po njoj *postalo*
i ništa što je *postalo* nije bez nje postalo.

Iv 1, 1-3

- *Postalo:*
 - Glagol *postati*
 - Prvi se glagol odnosi na Riječ, a drugi na stvoreno
 - Stvorenje nastaje, u početku ga nema
 - Riječ ne nastaje, nego *jest*
 - Postojanje Riječi je neovisno od početka stvaranja, nadilazi vrijeme, vječno je

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

- *Riječ*:
 - Funkcionira kao naslov, titula za Isusa
 - 1 Iv i Otk
 - Evanđelist ne objašnjava ovaj naslov koji je njegovim čitateljima morao bio vrlo jasan.
 - U helenističkom grčkom: unutrašnja *misao* i izraz te misli preko *riječi*
 - U filozofiji: *red*, *razum*, *smisao* koji prožima čitav svijet i čini ga jednom harmoničnom cjelinom, dinamično božansko počelo, princip, zakon koji uređuje i vlada kozmosom i u svakoga čovjeka ulaže klicu razuma, tj. čini ga razumnim i moralnim

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova,...*”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

- *Riječ*:
 - U SZ-u: Božja riječ koja ima stvaralačku snagu
 - Ps 32, 6.9:
Gospodnjom su riječju nebesa sazdana i dahom usta njegovih sva vojska njihova. ... Jer on reče - i sve postade, naredi – i sve se stvori.
 - riječ Božja preko koje Bog komunicira i objavljuje se prorocima
 - Jer 1, 4: *Dode mi riječ Jahvina*

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

- *Riječ*:

- U mudrosnoj literaturi bliska pojmu *mudrosti*
Jahve me stvorio kao počelo svoga djela,
kao najraniji od svojih čina, u pradoba;
oblikovana sam još od vječnosti,
od iskona, prije nastanka zemlje....
bila sam kraj njega, kao graditeljica,
bila u radosti, iz dana u dan,
igrajući pred njim sve vrijeme:
igrala sam po tlu njegove zemlje,
i moja su radost djeca čovjekova.

Izr 8, 22-23.30-31

- Mudrost ne predstavlja tek Božju kvalitetu, već ima svoju osobnost, različita je od Boga i pomaže mu u stvaranju.

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

- *Riječ*:
 - Filon Aleksandrijski: spaja grč. misao i židovsku teologiju
 - Preuzima od filozofije pojam *logosa* i daje mu značenje koje u Izr i Mudr ima pojam mudrosti
 - Bog je prije stvaranja začeo u svojem umu ideju svijeta, a to je *logos*.
 - Filon upotrebljava izraz *mlađi sin* za vidljivi, stvoreni svijet i *stariji sin* za ideju svijeta, *logos*, koji ostaje u Bogu.
 - Bog je uzrok i snaga po kojoj sve postaje, biva stvoreno.
 - *Logos* je sredstvo, instrument po kojem sve postaje.
 - *Logos* je savršeni, idealni čovjek, prvorodenac, slika Božja po kojoj su stvoreni ljudi kao pojedinci.

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.
Ona u početku bijaše kod Boga.
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

- *Riječ:*

- U NZ-u: označava često poruku spasenja ili evanđelje
Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi,... da, Život se očitovao, mi smo ga vidjeli i svjedočimo za nj, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i koji se nama očitovao... 1 Iv 1, 1-2
- riječ Božja, evanđelje koje Pavao propovijeda je sam Krist.
...a mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost...
1 Kor 1,23
- riječ Božja dakle označava samoga Krista.

“Rođenog od Oca *prije svih vjekova*,...”

U početku bijaše *Riječ*,
i *Riječ* bijaše kod Boga –
i *Riječ* bijaše Bog.

Ona u početku bijaše kod Boga.

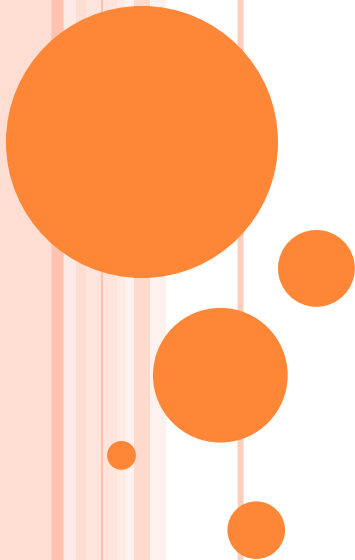
Sve je po *njoj* postalo
i ništa što je postalo nije bez *nje* postalo.

Iv 1, 1-3

1. Riječ je na istom nivou kao i Bog, međutim odvojena od njega. Ima svoju osobnost. Postoji u Božjem ambijentu, ali nije s njime pomješana.
2. Ona je Bog, tj. jednaka Bogu. Logos i Bog nisu jedno te isto, međutim jednaki su što se tiče božanstva. Riječ jest i čini ono što i Bog. Ona je izraz, slika Boga, objava Božja.
3. Koegzistencija, blizina Riječi i Boga te usmjerenost Riječi prema Bogu je od vječnosti, izvan vremena.
4. Sve što je stvoreno i učinjeno, tj. ne samo djelo stvaranja već i djelo spasenja.
5. *Antitetički paralelizam*: Prva rečenica kaže na pozitivan, druga isto tvrdi na negativan način. Sve stvorenje ima nešto zajedničko što ga čini jedinstvenim: stvoreno je po Riječi.

“Boga od Boga,…”

1. Sin izlazi od Oca i njegova je slika.
2. Sin je savršen, jer je Bog osobno, sa svom svojom beskonačnosti, vječnosti i svemoći.
3. Sin je jedno s Ocem, istog postojanja - jedinstvene i nepodijeljene božanske naravi, iako u drugoj osobi.
4. Otac rađa Sina dajući sebe njemu, dajući svoj sadržaj njegovoj naravi – ne djelomično kao ljudima, nego savršeno i beskonačno.

“Svjetlo od svjetla...”

1. Bog stvara svjetlost – ona je njegov prvi čin, prvi dar čovjeku

“Neka bude svjetlost!” (Post 1, 3)

2. Onima koji na kraju povijesti uđu s Bogom u zajedništvo života koji nije

ničim omeđen – vječan, izvor svjetla bit će sam Bog, Tvorac svega

“Gradu ne treba ‘sunce ni mjesec’ da ‘svjetle’ u njemu, jer ga je rasvijelio sjaj Božji, a Janje mu je svjetiljka.” (Otk 21, 23)

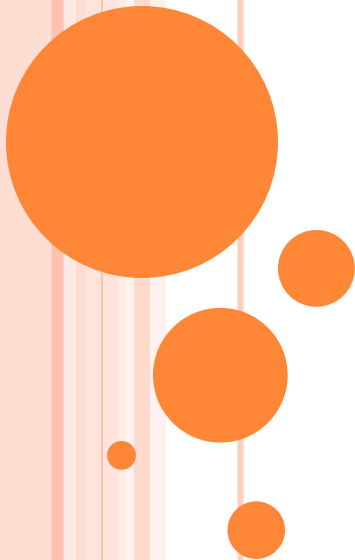
3. Svjetlost – simbol božanskog i života

4. Svjetlost je stoga sinonim života. U SZ-u roditi se, živjeti značiti gledati svjetlost.

*“Ne bih bio – ko nedonošće zakopano,
ko novorođenče što svjetla ne vidje.”* (Job 3, 16)

5. Jedan od najnježnijih prirodnih elemenata čije preobilje u prirodi čovjeka ne truje i ne ostavlja bolne posljedice.

6. Kao izvor života biljkama i životinjama, ono je zapravo izvor iz kojeg čovjeku teče život.

“Svjetlo od svjetla...”

7. U NZ-u svjetlost dobiva svoj vrhunac u osobi Isusa Krista.

*“U njoj (Riječi) bijaše život i život bijaše ljudima svjetlo.
I svjetlo svijetli u tami i tama ga ne oduzme...
Svjetlo istinito, koje rasvjetljuje svakog čovjeka,
dođe na ovaj svijet i svijet bijaše po njemu.”*

Iv 1, 3-4.9-10

*Svjetlost je došla na svijet,
ali ljudi su više ljubili
tamu nego svjetlost
jer djela im bijahu zla.
Uistinu, tko god čini zlo,
mrzi svjetlost i ne dolazi k svjetlosti
da se ne razotkriju djela njegova;
a tko čini istinu,
dolazi k svjetlosti
nek bude bjelodano
da su djela njegova u Bogu učinjena.”*

Iv 3,19-21

“Vi ste svjetlo svijeta.”

Mt 5, 14

“Pravoga Boga od pravoga Boga.”

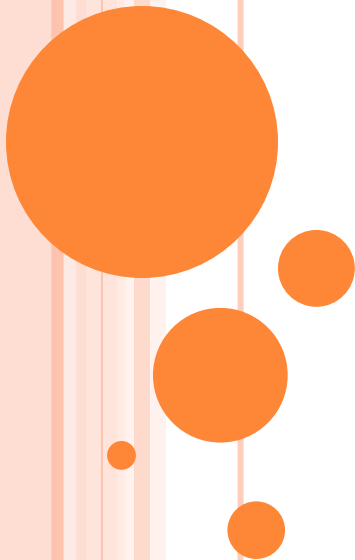
Biblija govori da postoje mnogi koji se nazivaju bogovima:

*“Jer, iako ima, bilo na nebu, bilo na zemlji, takozvanih bogova
– kao što zbilja bogova i gospodara ima mnogo! –
mi nemamo nego jednoga Boga, Oca,
od koga sve dolazi i za koga postojimo,
i jednoga Gospodina, Isusa Krista,
po kome postoji sve
i po komu postojimo također i mi.”*

1 Kor 8, 5-6

*“Oče, htio bih da oni koje si mi dao budu gdje sam ja,
zajedno sa mnom,
da promatraju slavu koju si mi dao,
jer si me ljubio prije postanka svijeta.”*

Iv 17, 24

Hvala na strpljenju!

